Bedes udleveret til (fag):

Modtagere (initialer):

forlaget lee
Lavendelvej 4 · DK 4920 Søllested
tlf. (+45) 54 94 14 93 · fax (+45) 54 94 13 34
Pengeinstitut: Jyske Bank
Reg. nr.: 0693. Kontonr.: 288 01 05693
Internet: www.forlagetlee.dk SE-nr. 18 19 85 92
E-mail: mail@forlagetlee.dk

Efterårssemestret 2015
Forårssemestret 2016

Emner til

Temadage, foredrag, fællestimer og DIO

med udgangspunkt i

historie/samtidshistorie
samfundsfag/samfundskundskab
engelsk
international økonomi m.v.
DIO på HHX

Yderligere eksemplarer af denne brochure kan downloades fra www.forlagetlee.dk.

Præsentation:

Foredragsholder, historiker og underviser Finn Madsen giver et ofte utraditionelt og lejlighedsvis lidt provokerende :-) oplæg i sine foredrag. Han rejser flere gange årligt til USA og har besøgt de fleste enkeltstater. På sine rejser til Fjernøsten har han flere gange besøgt kinesiske storbyer og kraft-centre som Beijing, Shanghai, Xi'an og Hongkong. Han har oplevet de asiatiske tigerøkonomier for fuld udfoldelse i Taiwan og Sydkorea og rejst igennem Japan og dets megabyer og har opholdt sig i Tokyo adskillige gange. Hans mange aktuelle fotos og småvideoer er med til at belyse de diskuterede problemstillinger.

Temadagene eller foredraget/fællestimen lægger i høj grad op til debat med tilhørerne, og indholdet kan tilpasses tilhørernes forudsætninger og særlige interesser, fx gennemgåede emner og temaer i undervisningen.

Der vil blive vist forskelligt billed- og filmmateriale via PC og lysprojektor. Det er derfor vigtigt, at der kan disponeres over en projektor med tilkoblet lydanlæg, således at alle deltagere sikres det fulde ud-bytte af video- og illustrationsmaterialet. – Bærbar PC medbringes af foredragsholderen og skal kunne tilkobles skolens anlæg.

☆ **Studie-/temadag:** Indtil 6 lektioner à 45 minutter – fx fællestime/-foredrag for alle skolens elever (2 lektioner) og 3-4 lektioner i forskellige klasser/årgange/faghold som 'gæstelærer' (fx med ud-gangspunkt i emner fra klassernes daglige undervisning). Udvalgte lektioner kan være engelsk-sprogede. – Pris: kr. 7.400,- + transport + evt. overnatning. Kontakt forlaget m.h.p. aftale.

☆ **Fællestime/foredrag:** 2 lektioner à 45 minutter, inkl. diskussion og spørgsmål. – Pris: kr. 4.200,- + transport + evt. overnatning. – Kontakt forlaget for nærmere aftale.

Alle anvendte slides og videouddrag vil blive stillet til rådighed for arrangøren på DVD. Denne inde-holder også et bredt udvalg af de allernyeste danske og internationale rapporter om samt analyser af de berørte emner. DVD'en vil fx kunne lægges ind på skolens intranet, hvilket sikrer elever, kursister og lærerne fortsat mulighed for at arbejde med de belyste problemstillinger.

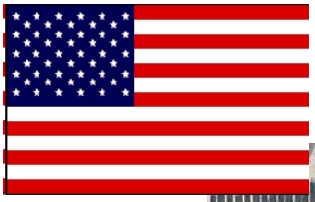

The American Way of Life

Hverken overskriften eller udtrykket "amerikanske tilstande" er her i landet nødvendigvis forbundet med noget positivt eller efterstræbelsesværdigt. De har i årevis været anvendt i debatten, når man har ønsket at tage afstand fra forskellige amerikanske fænomener, som man ikke fandt passende for danske forhold. Finn Madsen diskuterer – med udgangspunkt i sine mange rejser til USA og sine seneste udgivelser *USA og verden* (2007) og *Det amerikanske samfund* (2012) – begreberne "the American Way of Life" og "amerikanske tilstande".

Flg. emner kan belyses:

- den anmassende amerikanske selvbevidsthed
- USA efter finanskrisen: enden på dollarens dominans eller ny *revival*?
- fascinationen og udbredelsen af skydevåben
- den skæve indkomstfordeling i USA
- demokrater vs. republikanere: en ineffektiv kongres
- Barack Obama – en upopulær præsident
- kristen fundamentalisme og religiøs fanatisme
- fattigdom i USA og Europa
- amerikanere og europæere – manglende fælles-nævner?
- ghettodannelse og kriminalitet
- den nye sygeforsikring ("Obamacare"), dens udbredelse og virkning
- den massive indvandring fra Latinamerika
- den nye amerikanske klimapolitik
- uddannelsessystemet fra high school til universitet – en sammenligning med Danmark og EU
- produktionen af skiferolie og -gas: USA som verdens nye og dominerende energieksportør?
- USA i verden: en ny og anderledes udenrigspolitik?
- præsidentvalget 2016 i horisonten: Hillary Clinton (?) vs. Jeb Bush (?)

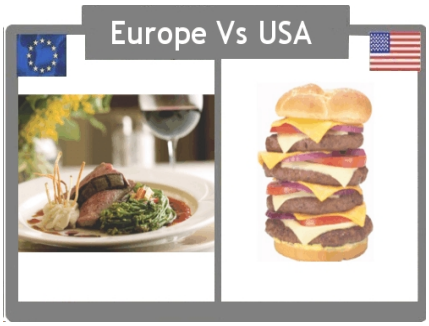

Ved booking af foredrag medfølger gratis et klassesæt (30 stk.) af bogudgivelsen *Det amerikanske samfund* (2012) og ved booking af temadag 60 stk.

Crime in the US

Den 78-årige sherif Joe Arpaio er fra Mariposa County, der bl.a. omfatter Arizonas hovedstad Phoenix med o. 5 mio. indbyggere. Politisk set står han et pænt stykke til højre for de fleste amerikanere, men indbyggerne i Arizona har i den grad taget ham og hans kompromisløse holdning over for lovovertrædere (og især ulovlige indvandrere fra Mexico) til sig, at de siden 1992 og indtil videre har valgt ham som sherif fem gange. Han kalder sig selv "USA's barskeste sherif", og er blevet berygtet for oprettelse af teltlejre, hvor fangerne bor og overnatter under presenninger i den stegende ørkenhede, for kun at give mad til fanger to gange dagligt, at sende både mænd og kvinder ud sammenlænkede (de såkaldte chain gangs) for at udføre hårdt fysisk arbejde og for at tvinge alle indsatte til at gå i lyserødt undertøj! Sidstnævnte foreteelse har reduceret tyveri af sådanne beklædningsgenstande til 0, hævder han. Dette inspirerede sheriffen til at gøre lyserødt til fængslets altdominerende farve, så håndklæder m.v. blev lyserødt ... incl. håndjernene! – Om udstyret kan købes? Naturligvis, Joe Arpaios "varer" kan ses og anskaffes gennem http://www.pinkunderwear.com/.

Alene i 2009 faldt kriminaliteten i Mariposa County med 19%.

På fotografiet af Joe Arpaio i sit kontor i Phoenix kan man se et "reklameskilt" for hans teltby (tent city) med ordet "vacancy" (ledige værelser). På skiltet anføres at dagens specialiteter er hårdt arbejde, (tvungen) hårklipning, bologna sandwiches (pølsesandwich – muligvis den ringeste spise i USA!), måltider der er 35 cent (= 2 Dkr.) værd, tv med opdragelseskanaler, lyserødt undertøj, temperaturer på 122º F (= 50º C) og kontrol for narkotikamisbrug. Samtidig er der ingen mulighed for at ryge, at få kaffe, at se pornofilm eller opnå andre adspredelsestilbud fra livet uden for pigtråden.

I begyndelsen af 2012 erklærede Joe Arpaio, der på opfordring af den konservative Tea Party-bevægelse havde undersøgt præsident Obamas fødselsattest, at attesten sandsynligvis var et falsum. Det betød i givet fald, at Obama var blevet præsident uretmæssigt, idet kun en person født i USA kan vælges til nationens højeste embede. Sherif Arpaio havde medio 2015 ikke kunnet føre bevis for sin påstand.

Forskellige borgerrettighedsgrupper har – indtil videre forgæves – forsøgt at få sheriffen sat fra bestillingen og straffet. I USA er sheriffer ikke offentlig ansat af stat eller kommune, men valgt af befolkningen ved direkte valg.

USA og verden

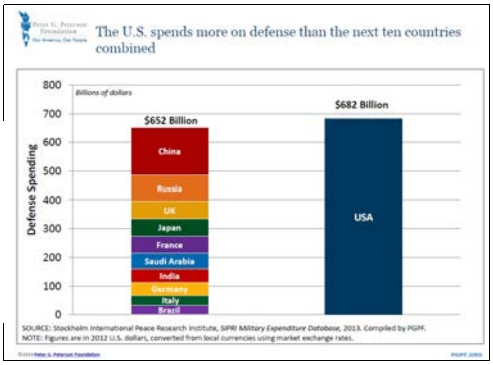

Dette er (måske?!) et originalt transkript fra en radiokonversation fra den 10. oktober 1995 mellem et amerikansk hangarskib og den canadiske kystvagt ved Newfoundlands kyst:

Americans: Please divert your course 15 degrees to the North to avoid a collision.

Canadians: Recommend you divert YOUR course 15 degrees to the South to avoid collision.

Americans: This is the Captain of a US Navy ship. I say again, divert YOUR course.

Canadians: No, I say again, you divert YOUR course.

Americans: THIS IS THE AIRCRAFT CARRIER *USS LINCOLN*, THE SECOND LARGEST SHIP IN THE UNITED STATES´ ATLANTIC FLEET. WE ARE ACCOMPANIED BY THREE DESTROYERS, THREE CRUISERS AND NUMEROUS SUPPORT VESSELS. I DEMAND THAT YOU CHANGE YOUR COURSE 15 DEGREES NORTH, THAT´S ONE FIVE DEGREES NORTH, OR COUNTERMEASURES WILL BE UNDERTAKEN TO ENSURE THE SAFETY OF THIS SHIP!

Canadians: This is a lighthouse. Your call.

I begyndelsen af det 21. århundrede findes der i realiteten stadig kun én magt på kloden, der er i stand til at påføre de fleste andre nationer dens holdninger – det være sig i kulturel, økonomisk, politisk, indflydelsesmæssig og militær henseende. – Denne nation er USA.

USA er næppe en supermagt på retur. Men andre magter er ganske vist for opadgående, og præsident Obamas modvilje efter krigene i Afghanistan og Irak mod at engagere USA i større militære operationer kan lejlighedsvis få USA til at synes for nedadgående i magt- og indflydelsesmæssig henseende.

Foredraget tager sit udgangspunkt i den amerikanske verdensdominans. Dette forhold har smittet af på den amerikanske selvforståelse: nationens ego er (som det fremgår af inseratet) kolossalt! Foredragsholderen Finn Madsen har den seneste snes år forsket i amerikanske forhold og har med særligt henblik på international politik bl. a. udgivet bøger om Cuba-krisen, Kennedy-mordet, Vietnamkrigen, amerikansk og international sikkerhedspolitik, terrorisme og den kolde krig mellem Øst og Vest, Mellemøsten og Golfkrigen mod Irak. Finn Madsen vil diskutere USA's fortsatte økonomiske, kulturelle og militære perspektiver i en globaliseret verden med et hastigt ekspanderende Kina og Indien og et aggressivt Rusland på sidelinjen, og hvorvidt præsident Barack Obama (og dennes efterfølger fra 2017) kan og vil ændre på USA's position.

Apropos tv-udsendelserne om "9z mod Kina" ...

Danske tabere i en asiatisk verden?

Danmark og resten af Europa har i begyndelsen af det 21. århundrede ifølge flere eksperter og politiske iagttagere påbegyndt en gigantisk og tilsyneladende uafvendelig nedtur i internationalt perspektiv. Det være sig på det internationalt indflydelsesmæssige, økonomiske, uddannelsesmæssige, kulturelle og militære felt. Europas tid som foregangskontinent forekommer i mange henseender at være forbi. Selv om USAs relative indflydelse synes at være aftagende, vil landet takket være sin innovationstrang og iboende dynamik fortsat være blandt verdens dominerende centre. Men hvilke vilkår vil eksistere for Danmark og andre europæiske "tabernationer", når Kina, Indien og øvrige asiatiske vækstcentre har tilkæmpet sig deres del af kagen?

Foredragsholder og historiker Finn Madsen vil i sit provokerende indlæg og med udgangspunkt i sine mange rejser til Fjernasien (Beijing, Xi'an, Hong Kong, Shanghai, Taiwan, Sydkorea og Japan) diskutere disse dystre perspektiver via en debat om

- DR-dokumentaren "9z mod Kina"
- den amerikansk-europæiske økonomiske krise siden 2008 contra de asiatiske vækstmotorer
- det danske undervisningssystems lidet imponerende tilstand i globaliseringens tidsalder
- utilstrækkelig dansk produktivitet med alt for høje lønninger?
- det vestlige demokratis fallit? – i en verden hvor ikke-demokratiske værdier synes at vinde større og større indflydelse
- dansk national selvtilstrækkelighed, hvor det ofte anses for en dyd at være uvidende
- Danmark har verdens højeste skattetryk – men en levestandard og et "velfærdssystem" i frit fald
- I Kina lyder et slogan, når man opfordrer landets studerende til at arbejde flittigt: "Vil du sove i en papkasse, eller vil du køre Mercedes?". – Hvorfor eksisterer et tilsvarende slogan ikke i Danmark?

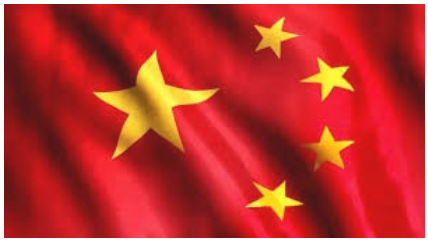

Verden af i dag

Temaer og tendenser i globaliseringens tidsalder

Foredragsholderen vil diskutere et antal af flg. emner:

- Ukraine efter den russiske annektering af Krim, nedskydningen af det malaysiske passagerfly og fortsat borgerkrig i Ukraine: ny kold (varm?) krig mellem Vesten og Rusland?
- USA i verden – på vej ned eller *still going strong*?
- Kina – fra primitivt u-land til økonomisk og militær sværvægter: respekteret af få, frygtet af mange
- EU – økonomisk kæmpe, men politisk og militær dværg
- Globaliseringens veje – BRICS-landene og nye 'stormagter' på fremmarch
- Energien i fremtiden – USA som verdens nye energicentrum takket være skifergas og -olie?
- Den internationale klimadebat – kendsgerninger, myter og holdninger.

An image taken from a video released by the SITE Intelligence Group shows Steven Joel Sotloff, 31, before his execution at the hands of a fighter from the Islamic State in Iraq and Syria.

Mellemøsten i 2010'erne

– status og fremtidsudsigter

Finn Madsen vil med udgangspunkt i sine udgivelser *Mellemøsten efter Golfkrigen* (1991-1995), *Tekster til Mellemøsten efter Golfkrigen, I-IV* (1991-1995) og *Mellemøsten i det 21. århundrede – i amerikansk perspektiv* (2002-2004) og sit fortsatte arbejde med regionens historie diskutere status og fremtidsudsigterne i Mellemøsten og i den muslimske verden generelt.

- Den historiske og religiøser splittelse i den arabiske verden
- Israel i Mellemøsten – stabiliserende faktor i en urolig verden eller evig konfliktmager?
- Det såkaldte arabiske forår: fjernelse af diktatorer i Tunesien, Libyen og Egypten – men fortsat uro og ringe stabilitet
- Borgerkrigen i Syrien
- Irak efter Saddam-krigene: en stat på tærskelen til sammenbrud
- Terrororganisationen Islamisk Stat og dens fremmarch
- Irans bestræbelser på at erhverve sig kernevåben
- Oliens magt og forbandelse i den arabiske verden
- Terrorisme - et mellemøstligt fænomen? (Boko Haram, Al-Qaeda og Taliban)
- Arabiske fakta og visioner i en globaliseret verden - henvisninger til rapporter på internettet og andre materialer

TERROR I KØBENHA

DANMARK

Terrorjubel og jødehad: Politikere er rystede over rabiate muslimer

De er enige om at tage afstand fra islamister. Men bekæmpelsen af de ekstreme holdninger er politikerne ikke enige om.

TERROR. Betjent beskytter synagogen i København efter weekendens angreb. Nu er politikere bekymrede over de radikale miljøer blandt muslimerne i Danmark. - Foto: JENS DRESLING

POLITIKEN

ØKONOMI

Kurser Arbejdsmarked Bolig Privatøkonomi Global økonomi Virksomheder Dansk økonomi

Tørke, vandmangel og dårligt samarbejde truer arabiske lande

De 22 arabiske lande er blandt dem, som rammes hårdest af klimaforandringerne.

Vandmangel er en tikkende bombe

Så meget naturligt ferskvand er der i gennemsnit til rådighed om året per indbygger

Gennemsnit hele verden Cirka 6.000 m³

Mere end 1.500 m³ | 1.000-1.500 m³ | 500-1.000 m³ | 100-500 m³ | 0-100 m³

GUNNAR WILLUM, JYLLANDS-POSTENS KORRESPONDENT

KONFLIKTERNE I MELLEMØSTEN

Magtkampen i Mellemøsten, der i årtier har været præget af et stedfortræderopgør mellem to religiøse autokratier det sunnimuslimske Saudi-Arabien og det shiamuslimske præstestyre i Iran, der hver især har støttet radikale grupper, har under Det Arabiske Forår fået endnu en deltager. Tyrkiet og Qatar allieret med Det Muslimske Broderskab.

Tekst: GUNNAR WILLUM
JP-grafik: AGNETE HOLK

TRE ALLIANCER

1 Den iransk ledede shia-muslimske blok med den syriske præsident Assad, Hizbollah og regeringen i Bagdad.

2 Saudi-Arabiens konservative blok, der ud over F.A.E. også indeholder Egyptens præsident Sisi og Jordan.

3 Erdogans Tyrkiet har allieret sig med Qatar og det Muslimske Broderskab i Egypten, Tunesien og Syrien samt Hamas i Gaza.

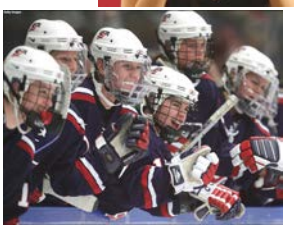
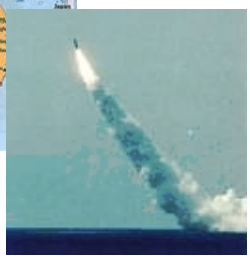

Big whopper eller chop suey?

– USA og Kina i verden år 2015 og 2035

Finn Madsen vil med inddragelse af sine bogudgivelser, fx *USA og verden* og udgivelser under vejs, diskutere indre og ydre udviklingsmuligheder og tendenser i de to gigantstater USA og Kina. Hvorledes er situationen i dag – og hvilke forhold vil ifølge forskere sandsynligvis komme til at gøre sig gældende i den kommende generation. USA er i dag stadig den altdominerende verdensmagt – militært, økonomisk, politisk, kulturelt, uddannelsesmæssigt og (måske) ideologisk. For 25 år siden var Kina et primitivt og lidet udviklet u-land; men med årlige økonomiske vækstrater på op mod 10% siden da, kan Kina ikke længere ignoreres – i nogen som helst henseende – på den verdenspolitiske og -økonomiske arena. Vil Kinas BNP virkelig overgå USA's om få år? Hvad har finanskrisen betydet for de to nationer? I dag er USA og Kina gensidigt afhængige økonomisk, men hvad vil fremtiden bringe: intensiveret kappestrid, men fortsat fredelig udvikling – eller væbnet konflikt?

Putins Rusland

Sovjetunionens sammenbrud for knap 25 år siden udvirkede en mængde nye stater i ruinerne af imperiet, herunder Rusland. Samtidig opnåede de østeuropæiske satellitstater deres frihed, og de fleste af disse lagde omgående billet ind på medlemsskab af EU og NATO. Rusland selv syntes under sin første præsident, Boris Jeltsin, at affinde sig med sin reducerede rolle i verdenspoltikken. Kommunistpartiet forsvandt, og diktaturet afløstes af demokratiske tilstande. Alt dette skulle under Jeltsins afløser, Vladimir Putin, komme til at ændre sig ... I dag er demokratiet ikke-eksisterende, og det revanchistiske Rusland har under Putin lagt sig ud med de fleste vestlige lande og sine tidligere østeuropæiske allierede. Disse frygter at komme til at lide samme skæbne som Georgien og Ukraine, der har måttet se Rusland okkupere dele af deres territorier.

Finn Madsen vil diskutere interne forhold i Rusland og samtidig prøve at vurdere mulighederne for en fortsat fredelig sameksistens med Vesten. Putin er stadig yderst populær indenfor Ruslands grænser, men økonomisk befinder landet sig – totalt afhængigt som det er af energieksport – i alvorlige vanskeligheder.

Dommedagsprofetier og konspirationsteorier

– vitterligt vås eller reelle problemstillinger?

Jorden gik alligevel ikke under i 2012 – som nogle mente, at mayakalenderne havde forudset ...

Danskerne elsker konspirationsteorier

Godt hver anden dansker er tilbøjelig til at tro på mindst én konspirationsteori. Se her, hvad vi tror på

Niels Philip Kjeldsen
npk@sondagsavisen.dk

Spørgsmål som disse stiller stadig flere danskere sig selv, i takt med at konspirationsteorier er blevet mere og mere tilgængelige og udbredt via internettet og de sociale medier.

Godt hver anden dansker tror på mindst én konspirationsteori, viser en undersøgelse, som YouGov har foretaget for Søndagsavisen.

»Tanken om, at verden måske er skruet helt anderledes sammen, end vi umiddelbart tror, tiltrækker og fascinerer rigtig mange mennesker. Vi elsker mysterier og fordækte forklaringer,« siger Kasper Lippert-Rasmussen, professor ved Aarhus Universitet og forfatter til en række artikler om konspirationsteorier.

Begivenheder med kendte

Konspirationsteorierne opstår oftest omkring begivenheder, der involverer en kendis, et land eller en politiker, som i forvejen ikke er lige populær i alle kredse, og hvor en vis del af befolkningen derfor vil være åben over for at acceptere en teori, der stiller dem i et dårligt lys.

»Vi mennesker kan godt lide at se ting i mønstre — Kasper Lippert-Rasmussen, konspirationsforsker

Men også situationer, hvor folk kan have en tilbøjelighed til at have svært ved at acceptere, at en begivenhed overhovedet har fundet sted – eksempelvis prinsesse Dianas død – kan være grobund for teorier.

»Vi mennesker kan godt lide at se ting i mønstre, og når der for eksempel sker dødsulykker, kan der være tilbøjelighed til, at man gerne vil sætte sådan en uforklarlig begivenhed ind i en sammenhæng. Den sammenhæng kan så udvilde sig til en konspirationsteori,« siger Kasper Lippert-Rasmussen.

30% TROR PÅ TEORIEN

TEORI: John F. Kennedys drabsmand blev aldrig stillet til ansvar. FBI, CIA, mafiaen eller andre stod bag

22. november 1963 blev USA's præsident to dage senere skulle føres til retssagen, dokumentarfilm, bøger og artikler speku

11% TROR PÅ TEORIEN

TEORI: Den første månelanding af mennesker (1969) var fup

Da den amerikanske astronaut Neil Armstrong den 21. juli 1969 trådte ud af Apollo 11 og blev det første menneske på Månen, sad mere end 53 millioner husstande rundtomkring i spekuleret i, om de amerikanske astronauter virkelig havde været på Månen, eller om det var manipulation for at vinde en propagandasejr over Sovjetunionen. Månelandingen er

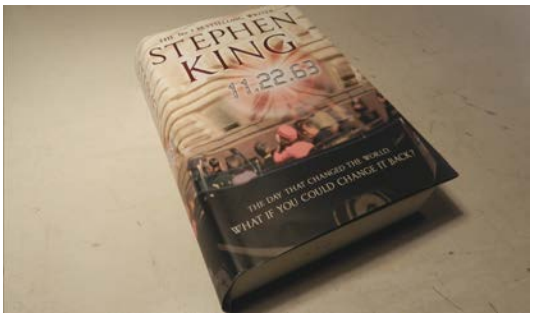

Hvorfor tager så mange mennesker selv åbenlyst ubegrundede påstande, spådomme og sammensværgelsesteorier alvorligt?

- Stod den amerikanske regering selv bag 9-11 terrorangrebene i New York og Washington den 11. september 2001?
- Forudsagde mayaerne, Nostradamus m.fl. verdens endeligt den 21. december 2012, og hvorfor blev verden så alligevel ikke bragt til ophør på denne dato? :-)
- Fandt månelandingen i 1969 aldrig sted, men blev konstrueret i et filmstudie?
- Lever Elvis? – og lever Hitler?
- Faldt den amerikanske præsident John F. Kennedy som offer for et énmandsattentat eller en sammensværgelse?

Svarene på de første spørgsmål kan gives meget præcist og entydigt – takket være indiskutable kendsgerninger. Derimod er den sidste problemstilling langt mere kompliceret og deler den dag i dag professionelle efterforskere i to grupperinger.

Foredragsholderen vil med udgangspunkt i ovennævnte og andre dommedagsprofetier og sammensværgelsesteorier redegøre for mekanismerne bag mange menneskers tilbøjelighed til at søge efter komplicerede årsagsforklaringer og ignorere de mere simple. Langt fra alle konspirationsteorier kan uden videre afvises; faktisk har mange politiske attentater bevisligt fundet sted som følge af en sammensværgelse. Samtidig vil ovennævnte problemstillinger – og mange flere – blive diskuteret med referencer til det eksisterende kildemateriales værdi og (mangel på) beviser.

DIO

Det Internationale område på HHX

Finn Madsen vil i et perspektiverende indlæg diskutere

- den europæiske økonomiske krise siden 2008 contra de asiatiske vækstmotorer
- den dramatisk voksende amerikanske økonomi siden 2014
- Kinas tilsyneladende økonomiske opbremsning de seneste par år og gigantiske forureningsproblemer
- BRICS-landenes bratte økonomiske opvågnen
- de internationale konsekvenser af den amerikanske præsident Barack Obamas meget lave ratings
- det vestlige demokratis fallit? – i en verden hvor ikke-demokratiske værdier synes at vinde større og større indflydelse, fx i Rusland (efter annekteringen af Krim) og Kinas stridigheder med sine naboer
- det økonomisk/militære spændingsfelt mellem især USA og Kina.
- efter EU-valget: hvor er unionen på vej hen – økonomisk, politisk, indflydelsesmæssigt?
- Danmarks internationale placering, hvor den forventede økonomiske optur fortsat lader vente på sig, og hvor fremtidsudsigterne på lidt længere sigt tegner sig særdeles dystre
- bliver verden "grøn"? – fremtidens energiforsyning
- klimadebatten – hvor står vi nu?

Generelt gælder det, at temadagens/foredragets indhold på forhånd kan aftales med foredragsholderen m.h.p. særlige ønsker og prioritering af foretrukne emner.